

Høringsnotat - forslag til endringer i forskrift om forrentning og tilbakebetaling av utdanningslån og tap av rettigheter for 2009

Annen del. Rentefritak, betalingsutsettelse og ettergivelse

Til § 6-7 Transaksjonskostnader

Forskriftsbestemmelsen plasserer for det første ansvaret for å bære transaksjonskostnadene hos låntaker, dernest fastslår den hvordan Lånekassen innretter seg administrativt for at disse kostnadene belastes låntaker. Det er etter departementets oppfatning ikke nødvendig å forskriftsfeste interne administrative rutiner knyttet til låntakers ansvar for transaksjonskostnadene. Andre setning som lyder ” Lånekassen legger til kostnadene på låntakers konto” foreslås derfor strøket.

Det foreslås videre en omformulering i gjeldende forskriftstekst som gjør det klarere enn i dag at låntaker skal betale alle kostnader knyttet til innbetalinger til Lånekassen.

Gjeldende forskrift i 2008:

§ 6-7 Transaksjonskostnader

Låntakeren har ansvaret for transaksjonskostnadene ved å betale gjelden. Lånekassen legger til kostnadene på låntakerens konto.

Forslag til ny forskriftstekst for 2009:

§ 6-7 Transaksjonskostnader

Låntakeren skal dekke transaksjonskostnadene ved å betale gjelden.

Til § 7-7 Unntak fra § 7-6

Bestemmelsen gjelder unntaksbetingelser som gjør at låntakerens gjeld ikke blir overført til Statens innkrevingssentral på permanent basis. I bokstav d gjøres det unntak dersom låntaker dokumenterer at den nåværende situasjonen gir rett til betalingslettelser etter annen del.

Etter § 14-3 blir det forutsatt for å gi betalingslettelser at låntaker i noen tilfeller sannsynliggjør en fremtidig rett til rentefritak. Siden rentefritak fra og med 2008 gis etterskuddsvis når likningen foreligger, vil det ikke være mulig å dokumentere en rett til rentefritak etter annen del på forhånd. Det er derfor nødvendig å endre formuleringen i § 7-7 i tråd med § 14-3, slik at en sannsynlig fremtidig rett til betalingslettelser er tilstrekkelig også for å utsette overføring av krav til Statens innkrevingssentral. Årsaksforholdet som tilsier at låntakeren har rett til rentefritak må dokumenteres.

Gjeldende forskrift i 2008:

§ 7-7 Unntak fra § 7-6

Det gjøres unntak fra § 7-6 dersom ett av følgende forhold er til stede:

- a) låntakeren har en løpende frivillig betalingsordning,
- b) låntakeren har en løpende tvungen betalingsordning,
- c) låntakeren har betalt inn et vesentlig beløp de siste tolv månedene,
- d) låntaker dokumenterer at den nåværende situasjonen gir rett til betalingslettelser etter annen del, eller
- e) særskilte forhold gjør det rimelig å unnta gjelden for overføring.

Krav om unntak må begrunnes og framsettes innen den fristen som er angitt i varsel om permanent overføring av gjelden til Statens innkrevingssentral. Krav om unntak etter at gjelden er permanent overført blir ikke behandlet.

Forslag til ny forskriftstekst i 2009:

§ 7-7 Unntak fra § 7-6

Det gjøres unntak fra § 7-6 dersom ett av følgende forhold er til stede:

- a) låntakeren har en løpende frivillig betalingsordning,
- b) låntakeren har en løpende tvungen betalingsordning,
- c) låntakeren har betalt inn et vesentlig beløp de siste tolv månedene,
- d) låntakeren sannsynliggjør at den nåværende situasjonen gir rett til betalingslettelser etter annen del, eller
- e) særskilte forhold gjør det rimelig å unnta gjelden for overføring.

Krav om unntak må begrunnes og framsettes innen den fristen som er angitt i varsel om permanent overføring av gjelden til Statens innkrevingssentral. Krav om unntak etter at gjelden er permanent overført blir ikke behandlet.

Til § 12-3 Rett til rentefritak ved fulltidsarbeid og lav bruttoinntekt og

§ 12-4 Rett til rentefritak ved soning og lav bruttoinntekt

I følge forskriften har låntaker rett til rentefritak dersom han eller hun i en 12 måneders periode har vært i full jobb eller sonet, og den gjennomsnittlige inntekten i denne perioden har vært under kr 11 190 (tall for 2008). 12 måneders perioden er ikke knyttet opp til det enkelte kalenderåret og i forskriften er kun inntektsgrensen for 2009 nevnt. I tillegg til brutto månedsinntekt skal person- og kapitalinntekt vurderes. Definisjonen av person- og kapitalinntekt er tatt inn i § 12-6 og er knyttet til inntekten for det enkelte skatteår. Dette skillet mellom gjennomsnittlig månedsinntekt i en 12 måneders periode og person- og kapitalinntekten for det enkelte likningsår bør komme klarere frem i forskriften. I tillegg foreslås det en endring i § 12-4 slik at formuleringene i §§ 12-3 og 12-4 blir likelydende.

Gjeldende forskrift i 2008:

§ 12-3 Rett til rentefritak ved fulltidsarbeid og lav bruttoinntekt

En låntaker som dokumenterer å ha hatt sammenhengende fulltidsarbeid i en periode på tolv måneder eller lenger, har rett til rentefritak når gjennomsnittlig månedlig bruttoinntekt er kr 11 190 eller lavere. I tillegg må person- og kapitalinntekten

ikke overstige grensene i tabellen, se § 12-7. Inntektsgrensen blir hevet med kr 10 240 per år for hvert barn som låntakeren forsørger, til og med det året barnet fyller 16 år. Se likevel § 12-5.

Rentefritak etter dette punktet kan gis for inntil tre år til sammen.

Forslag til ny forskriftstekst for 2009:

§ 12-3 Rett til rentefritak ved fulltidsarbeid og lav bruttoinntekt

En låntaker som dokumenterer å ha hatt sammenhengende fulltidsarbeid i en periode på tolv måneder eller lenger, har rett til rentefritak når gjennomsnittlig månedlig bruttoinntekt er kr 11 190 eller lavere i den samme perioden. I tillegg må person- og kapitalinntekten ikke overstige grensene i tabellen, se § 12-7. Inntektsgrensen blir hevet med kr 10 240 per år for hvert barn som låntakeren forsørger, til og med det året barnet fyller 16 år. Se likevel § 12-5.

Rentefritak etter dette punktet kan gis for inntil tre år til sammen.

Gjeldende forskrift i 2008:

§ 12-4 Rett til rentefritak ved soning og lav bruttoinntekt

En låntaker som dokumenterer å ha sonet i fengsel eller sikringsanstalt i tolv måneder sammenhengende eller lenger, har rett til rentefritak når gjennomsnittlig månedlig bruttoinntekt er lavere enn kr 11 190. I tillegg må person- og kapitalinntekten ikke overstige grensene i tabellen, se § 12-7. Inntektsgrensen blir hevet med kr 10 240 per år for hvert barn som låntakeren forsørger, til og med det året barnet fyller 16 år. Se likevel § 12-5.

Forslag til ny forskriftstekst for 2009:

§ 12-4 Rett til rentefritak ved soning og lav bruttoinntekt

En låntaker som dokumenterer å ha sonet i fengsel eller sikringsanstalt i tolv måneder sammenhengende eller lenger, har rett til rentefritak når gjennomsnittlig månedlig bruttoinntekt er kr 11 190 eller lavere i den samme perioden. I tillegg må person- og kapitalinntekten ikke overstige grensene i tabellen, se § 12-7. Inntektsgrensen blir hevet med kr 10 240 per år for hvert barn som låntakeren forsørger, til og med det året barnet fyller 16 år. Se likevel § 12-5.

Til § 12-7 Tabell for inntektsgrenser

Det foreslås å klargjøre hvilket år tabellen gjelder for ved å ta inn årstallet i overskriften.

Gjeldende forskriftstekst i 2008:

§ 12-7 Tabell for inntektsgrenser ved rentefritak

Forskrift om forrentning og tilbakebetaling av utdanningslån og tap av rettigheter for 2009

Antall måneder med rett til rentefritak	Inntekt per år
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	
11	
12	

Forslag til ny forskriftstekst i 2009:

§ 12-7 *Tabell for inntektsgrenser ved rentefritak i 2009*

Antall måneder med rett til rentefritak	Inntekt per år
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	
11	
12	

Kapittel 14 Betalingsutsettelse

Til § 14-1 Betalingsutsettelse av terminbeløp

Det kan i dag gis utsettelse med betaling av hele terminbeløp i inntil tre år, eller inntil seks år ved utsettelse av halve terminbeløp.

Det foreslås å endre § 14-1 annet ledd, slik at betalingsutsettelse ikke kan gis til låntakere som har terminbeløp som er større enn 1,5 ganger opprinnelig terminbeløp. Dagens forskrift setter grensen ett forfall tidligere, det vil si at utsettelsen vil føre til at terminbeløpet fremover blir større enn 1,5 ganger opprinnelig terminbeløp. Endringen vil forenkle regelverket og informasjonen til kundene. Det vil i praksis innebære at søkeren kan få betalingsutsettelse en termin lengre enn i dag, såfremt han eller hun ikke har overskredet grensen på tre eller seks år. Betalingsutsettelse fører til at nedbetalingstiden for låntaker blir lengre. Kostnaden ved betalingsutsettelse dekkes av låntakeren selv da renter påløper i perioden. Den foreslåtte endringen vil føre til at saksbehandlingen i Lånekassen kan effektiviseres ved at færre søknader må behandles manuelt.

Gjeldende forskrift i 2008:

§ 14-1 Betalingsutsettelse av terminbeløp

Det kan gis utsettelse med betaling av hele terminbeløp i inntil tre år, eller inntil seks år ved utsettelse av halve terminbeløp, se likevel kapittel 17 og kapittel 4.

Betalingsutsettelse kan ikke gis dersom det fører til at de framtidige terminbeløpene blir 1,5 ganger større enn det opprinnelige terminbeløpet, se kapittel 4.

Forslag til ny forskriftstekst for 2009:

§ 14-1 Betalingsutsettelse av terminbeløp

Det kan gis utsettelse med betaling av hele terminbeløp i inntil tre år, eller inntil seks år ved utsettelse av halve terminbeløp, se likevel kapittel 17 og kapittel 4.

Betalingsutsettelse kan ikke gis dersom terminbeløpet er 1,5 ganger større enn det opprinnelige terminbeløpet, se kapittel 4.

Til § 14-3 Rett til betalingsutsettelse for terminbeløpene ved rentefritak

Bestemmelsen i § 14-3 gir låntaker rett til betalingsutsettelse, dersom han eller hun oppfyller kravene til rentefritak. Det tas ikke uttrykkelig forbehold om at de framtidige terminbeløpene ikke blir 1,5 ganger større enn det opprinnelige terminbeløpet. Denne avgrensningen kommer bare indirekte til uttrykk i § 14-3 gjennom henvisningen til kapittel 4.

For å klargjøre at 1,5- regelen også kommer til anvendelse for låntakere som fyller vilkårene for rentefritak, foreslås det å endre teksten slik at det også vises til § 14-1 annet ledd.

Gjeldende forskrift i 2008:

§ 14-3 Rett til betalingsutsettelse for terminbeløpene ved rentefritak

En låntaker som oppfyller kravene til rentefritak, har rett til betalingsutsettelse for terminbeløpene i den samme perioden, se likevel kapittel 4. Hvis det er sannsynlig

at låntakeren vil få innvilget søknad om rentefritak, kan det gis betalingsutsettelse selv om likningen for den aktuelle perioden ikke foreligger.

Forslag til ny forskriftstekst for 2009:

§ 14-3 Rett til betalingsutsettelse for terminbeløpene ved rentefritak

En låntaker som oppfyller kravene til rentefritak, har rett til betalingsutsettelse for terminbeløpene i den samme perioden, se likevel § 14-1 annet ledd og kapittel 4. Hvis det er sannsynlig at låntakeren vil få innvilget søknad om rentefritak, kan det gis betalingsutsettelse selv om likningen for den aktuelle perioden ikke foreligger.

Kapittel 15 Ettergivelse

Til § 15-2 Ettergivelse ved lang tids arbeidsuførhet

En låntaker som har vært helt arbeidsufør i minst seks år på grunn av sykdom, kan få ettergitt og nedskrevet gjelden etter de samme inntektsgrensene som i § 15-1. Det er en forutsetning at låntakeren i løpet av perioden ikke har vært under medisinsk rehabilitering eller yrkesrettet attføring.

Første setning i § 15-2 setter som vilkår at låntaker har vært helt arbeidsufør i minst seks år på grunn av sykdom. Det foreslås å endre teksten, slik at det klart fremgår at låntaker ved søknadstidspunktet fortsatt må være helt arbeidsufør.

Annet punktum i § 15-2 setter som forutsetning at låntakeren i løpet av perioden ikke har vært under medisinsk rehabilitering eller mottatt yrkesrettet attføring. Innføringen av tidsbegrenset uførestønad har medført at også låntakere som mottar tidsbegrenset uførestønad søker om ettergivelse etter bestemmelsen i § 15-2. Det legges til grunn at formålet med avgrensningen i § 15-2 er å unngå ettergivelse i de tilfeller hvor låntaker har vært i, eller er i, tiltak med sikte på å vende tilbake til arbeid. I andre deler av regelverket som omhandler betalingslettelse behandles de som er under medisinsk rehabilitering, de som mottar yrkesrettet attføring og de som mottar tidsbegrenset uførestønad, likt.

Det foreslås derfor at det presiseres i bestemmelsen at ettergivelse heller ikke gis til låntakere som i løpet av perioden har vært midlertidig uføretrygdet.

Gjeldende forskrift for 2008:

§ 15-2 Ettergivelse ved lang tids arbeidsuførhet

En låntaker som har vært helt arbeidsufør i minst seks år på grunn av sykdom, kan få ettergitt og nedskrevet gjelden etter de samme inntektsgrensene som i § 15-1. Det er en forutsetning at låntakeren i løpet av perioden ikke har vært under medisinsk rehabilitering eller yrkesrettet attføring.

Forslag til ny forskriftstekst for 2009:

§ 15-2 Ettergivelse ved lang tids arbeidsuførhet

En låntaker som er helt arbeidsufør, og har vært det i minst seks år på grunn av sykdom, kan få ettergitt og nedskrevet gjelden etter de samme inntektsgrensene som i § 15-1. Det er en forutsetning at låntakeren i løpet av perioden ikke har vært under medisinsk rehabilitering eller yrkesrettet attføring. Låntakeren kan heller ikke ha mottatt tidsbegrenset uførestønad i denne perioden.

Tredje del. Ettergivelse av utdanningslån i 2008 for låntakere som er bosatt i og utøver et yrke i Finnmark og utvalgte kommuner i andre fylker (regionen)

Til § 19-3 Definisjon av "yrkesaktiv"

Bestemmelsen omhandler de som søker ettergivelse av studielån for låntakere som er bosatt i og utøver et yrke i Finnmark og utvalgte kommuner i andre fylker (regionen). § 19-3 omhandler definisjonen av yrkesaktiv. I bokstav c likestilles omsorg for barn med øvrig yrkesaktivitet. Det foreslås å samordne denne bestemmelsen med andre bestemmelser knyttet til omsorg for barn, se for eksempel § 12-1 bokstav d samt forslag til endring i tildelingsforskriften § 43-2. Samordningen betyr en felles definisjon av barn under ti år. Som barn under ti år skal også regnes barn som fyller ti år i løpet av året. Det foreslås derfor å legge til en setning i § 19-3 bokstav c som uttrykker dette.

Gjeldende forskrift for 2008:

§ 19-3 Definisjon av "yrkesaktiv"

Som yrkesaktiv regnes:

- a) låntaker som har arbeid tilsvarende minst 50 prosent av fulltidsarbeid
- b) låntaker som har fulltidsarbeid i minst seks måneder, og som er registrert som arbeidssøker til fulltidsarbeid i resten av opptjeningsperioden
- c) låntaker som har omsorg for barn under ti år, eller har særlig tyngende omsorgsplikter i den nærmeste familien.
- d) låntakere som har studiepermisjon med lønn eller stipend tilsvarende minst 50 prosent av full stilling, der lønnen blir betalt fra en arbeidsgiver i regionen

Bosatte i regionen som er tilsatt i transportsektoren, på skip, oljeletingsfartøy eller faste installasjoner på kontinentalsokkelen, regnes som yrkesaktive i regionen når de er skattepliktige der.

Forslag til ny forskriftstekst for 2009:

§ 19-3 Definisjon av "yrkesaktiv"

Som yrkesaktiv regnes:

- a) låntaker som har arbeid tilsvarende minst 50 prosent av fulltidsarbeid
- b) låntaker som har fulltidsarbeid i minst seks måneder, og som er registrert som arbeidssøker til fulltidsarbeid i resten av opptjeningsperioden

c) låntaker som har omsorg for barn under ti år, eller har særlig tyngende omsorgsplikter i den nærmeste familien. Som barn under ti år regnes også barn som fyller ti år i løpet av 2009.

d) låntakere som har studiepermisjon med lønn eller stipend tilsvarende minst 50 prosent av full stilling, der lønnen blir betalt fra en arbeidsgiver i regionen

Bosatte i regionen som er tilsatt i transportsektoren, på skip, oljeletingsfartøy eller faste installasjoner på kontinentalsokkelen, regnes som yrkesaktive i regionen når de er skattepliktige der.

Fjerde del. Ettergivelse av utdanningsgjeld i 2009 for låntakere som har fullført visse lærerutdanninger

Til ny fjerde del

I St.prp. nr. 1 (2008-2009) er det foreslått flere tiltak for å styrke rekrutteringen av lærere med realfaglig- eller språkfaglig bakgrunn. Ett av tiltakene som er foreslått er en ordning med ettergivelse av utdanningsgjeld for låntakere som i 2009 fullfører visse lærerutdanninger. Ordningen omfatter studenter som fullfører utdanningene nevnt i § 23-1 i vårsemesteret eller høstsemesteret 2009.

Følgende lærerutdanninger er omfattet av ettergivelsesordningen: integrert masterprogram i lærerutdanning eller toårig fagdidaktisk masterprogram for lærere med realfag eller fremmedspråk (bortsett fra nordisk / norsk), og praktisk-pedagogisk utdanning (PPU). Ettergivelse for PPU blir gitt dersom søkeren tidligere har fullført mastergrad eller hovedfag i fremmedspråk (bortsett fra nordisk / norsk), matematisk-naturvitenskapelige fag, teknologiske fag / sivilingeniørutdanning eller har en ingeniørutdanning. Søkere som dokumenterer at lærerutdanningen er fullført i 2009, og som søker innen fristen i § 23-3, vil få ettergitt opp til 50 000 kroner av utdanningsgjelden.

Kapittel 23 Ettergivelse av utdanningsgjeld i 2009 for låntakere som har fullført visse lærerutdanninger

§ 23-1 Omfang

Ordningen omfatter låntakere som fullfører følgende utdanninger i vårsemesteret eller høstsemesteret 2009:

- integrert masterprogram i lærerutdanning med realfag eller fremmedspråk (bortsett fra nordisk/norsk),
- toårig fagdidaktisk masterprogram for lærere i realfag eller fremmedspråk (bortsett fra nordisk/norsk)
- praktisk-pedagogisk utdanning (PPU), dersom låntakeren tidligere har fullført mastergrad eller hovedfag i matematisk-naturvitenskapelige fag, teknologiske fag/sivilingeniørutdanning eller fremmedspråk (bortsett fra nordisk/norsk),
- praktisk-pedagogisk utdanning (PPU), dersom låntakeren tidligere har fullført ingeniørutdanning.

§ 23-2 *Beløp for ettergivelse*

Låntakere som fyller vilkårene i § 23-1, kan få ettergitt utdanningsgjeld med opp til kr 50 000.

§ 23-3 *Søknadsfrist*

Søknad om ettergivelse må være kommet inn senest seks måneder etter at eksamen er avlagt.

Lånekassen kan gjøre unntak fra fristen hvis særlige forhold gjør at søknadsfristen ikke kan bli overholdt.

Nåværende femte del *Misligholdt utdanningsgjeld som er permanent overført til Statens innkrevingssentral* blir ny sjette del, og bestemmelsen nummerering forskyves tilsvarende.